

Sygn. akt II PK 21/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z powództwa M. P.

przeciwko T. S.A. w W.

o odprawę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 maja 2014 r.,

na skutek skarg kasacyjnych powoda i strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 22 kwietnia 2013 r.,

odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania i koszty postępowania wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

Skargi kasacyjne nie kwalifikują się do przyjęcia do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Nie spełnia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. powołanie się zarówno przez pozwaną, jaki i powoda na jakiegokolwiek względy, które w ich ocenie uzasadniają przyjęcie skargi do rozpoznania. Argumentacja uzasadniająca taki wniosek powinna nawiązywać do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek

przedsądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06, LEX nr 189753).

Pozwana powołując art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wnosi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. We wniosku wskazuje, że skarga jest oczywiście uzasadniona stwierdzając, że: „Zaskarżony wyrok zmienia dotychczasową linię orzeczniczą i jednolitość wykładni co do celu i istoty zawieranych porozumień społecznych oraz celu i zakresu szczególnej ochrony stosunku pracy, która nie może uzasadniać ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych. Według dotychczasowego orzecznictwa, naganne zachowanie pracownika związkowca oraz wykorzystywanie funkcji dla osiągnięcia własnych partykularnych celów, wyłącza przywileje wynikające z ochrony związkowej (np. wyrok SN z dnia 26.01.2012 - sygn. I PK 144/10, Lex Polonica 2619524, wyrok SN z dnia 19.05.2011 roku - sygn. I PK 221/10, LEX 791222)”.

Z kolei powód w skardze kasacyjnej, powołując art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wskazuje jako istotne zagadnienia prawne następujące pytania: „1) Czy dokonując miarkowania odprawy pieniężnej należnej pracownikowi na podstawie porozumienia zbiorowego zawartego na podstawie art. 9 w związku z art. 241¹³ Kodeksu pracy, Sąd dokonujący powyższego miarkowania na podstawie art. 8 Kodeksu pracy winien dokonać dokładnego wyliczenia szkody poniesionej przez pracownika na skutek utraty pracy w celu porównania tej szkody do wysokości otrzymanej odprawy, czy też takie wyliczenie szkody nie jest obligatoryjne?; 2) Czy konieczność ustalenia i wykazania szkody w przypadku miarkowania na podstawie art. 8 Kodeksu pracy odprawy pieniężnej należnej pracownikowi na podstawie porozumienia zbiorowego zawartego na podstawie art. 9 w związku z art. 241¹³ Kodeksu pracy nie narusza zasady rozłożenia ciężaru dowodu (art. 6 Kodeksu cywilnego), skoro pracownikowi należna jest odprawa z mocy prawa, tj. w oparciu o zawarte porozumienie zbiorowe zawarte na podstawie art. 9 w związku z art. 241¹³ Kodeksu pracy, które podlega ochronie prawnej i procesowej (art. 234 Kodeksu postępowania cywilnego), jak również podlega ochronie prawnej na podstawie art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jako prawo nabyte i majątkowe?; 3) Czy dokonując zmniejszenia wysokości należnej pracownikowi odprawy Sąd nie winien uwzględniać w pierwszej kolejności kwalifikacji prawnej

powyższej odprawy, jej prawnej ochrony, która wynika z art. 9 w związku z art. 241¹³ Kodeksu pracy w związku z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i traktować tej odprawy jako prawo nabyte i majątkowe, które podlega ochronie prawnej?”.

Powołane przez powoda okoliczności nie uzasadniają – w ocenie Sądu Najwyższego – przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że uzasadnienie wniosku opartego na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. musi zawierać odpowiedni wywód prawny zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawieniu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymagania konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, LEX nr 560581; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504; z 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, LEX nr 560494) i 4) dotyczyć kwestii prawnych budzących rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty

przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Ponadto, co jest istotne, zagadnienie prawne powinno odnosić się do konkretnego przepisu prawa albo konkretnej regulacji prawnej, co oznacza konieczność sformułowania przez skarżącego, jakiego przepisu (zespołu przepisów lub norm prawnych) prawa materialnego lub procesowego dotyczy przedstawiane zagadnienie. W rozpoznawanej sprawie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnieniu nie zawarto wyводу, który spełniałby powyższe wymagania. Poprzestano jedynie na sformułowaniu przedstawionych powyżej zagadnień. Nie jest przy tym możliwe, przy uzasadnianiu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, odwołanie się wprost do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz sformułowanie wniosku o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie stanowią dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Mając na uwadze, że roszczenie powoda o odszkodowanie za niezgodne z prawem zwolnienie dyscyplinarne okazało się być usprawiedliwione z przyczyn naruszenia wymogów formalnych przez pracodawcę dokonującego wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. oraz ustalenie Sądu, że podstawa rozwiązania stosunku pracy istniała, a w szczególności, że stawiany powodowi, zarzut ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, został przez pracodawcę udowodniony w toku postępowania. Wskazuje na to wyrok z dnia 29 czerwca 2010 r., gdzie Sąd Rejonowy w W. w postępowaniu o odszkodowanie zajął stanowisko, że faktyczne podstawy rozwiązania stosunku pracy z powodem istniały wobec nielojalnego zachowania powoda względem pracodawcy, stawiania pracodawcy zarzutów nadużycia jego pozycji monopolistycznej oraz zarzucania mu postępowania niezgodnego z prawem jeśli chodzi o ustalanie (zawyżanie) należności za dostarczaną klientom energią elektryczną w konsekwencji fałszowania sposobu naliczania zużycia energii elektrycznej. Ponadto w niniejszym postępowaniu zostało także ustalone, że powód swym działaniem przekroczył swe uprawnienia pracownicze, dokonując samowolnych pomiarów liczników energii

elektrycznej w swym mieszkaniu i mieszkaniach 3 innych osób. W tym celu zdejmował plomby, badał urządzenia pomiarowe i stwierdził, że zawyżają one zużycie energii. Tymczasem badania wykonane przez kontrolerów spółki oraz przez niezależną firmę nie potwierdziły nieprawidłowości w pracy liczników. Dodatkowo powód dział na szkodę pracodawcy, ujawniając techniczne dane stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Działania powoda godziły w dobre imię firmy pracodawcy.

W świetle wyżej wskazanych okoliczności sformułowane zagadnienia prawne oraz powołane celem uzasadnia tych zagadnień orzeczenia Sądu Najwyższego nie uzasadniają przyjęcia, że powodowi należna była odprawa w innej wysokości niż to co zasądził Sąd drugiej instancji. Orzeczenia te zapadły w odmiennym stanie faktycznym i nie przystają do ustaleń dokonanych w tym zakresie przez Sąd drugiej instancji w niniejszej sprawie. Mając na uwadze ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie Sąd drugiej instancji zasadnie uznał, że dostateczną kwotą odprawy z tytułu niewłaściwego rozwiązania stosunku pracy będzie kwota rocznego wynagrodzenia. Sąd Najwyższy nie jest uprawniony zaś do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; z dnia 5 lutego 2006 r., IV CK 384/05, niepublikowany; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z kolei skarga kasacyjna pozwanego nie spełnienia wymagania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz również z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W pierwszym przypadku konieczne jest przedstawienie, jakie poważne wątpliwości budzi wykładnia określonych przepisów prawa lub wskazanie rozbieżnych orzeczeń sądowych wydanych w oparciu o różną wykładnię tych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z 25 października 2007 r., V CSK 357/07, LEX nr 621244; z 13

grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera wyводу identyfikującego jakiegokolwiek rozbieżności w orzecznictwie ani nawet wątpliwości, jakie może budzić wykładnia przepisów tam wskazanych. W drugim przypadku powołując się na oczywistość naruszenia prawa przez zaskarżone orzeczenie, pozwany obowiązany był wykazać kwalifikowaną postać tego naruszenia, polegającą na jego oczywistości widocznej *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Przedstawiony wniosek takiej oczywistości również nie wykazuje.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

eb